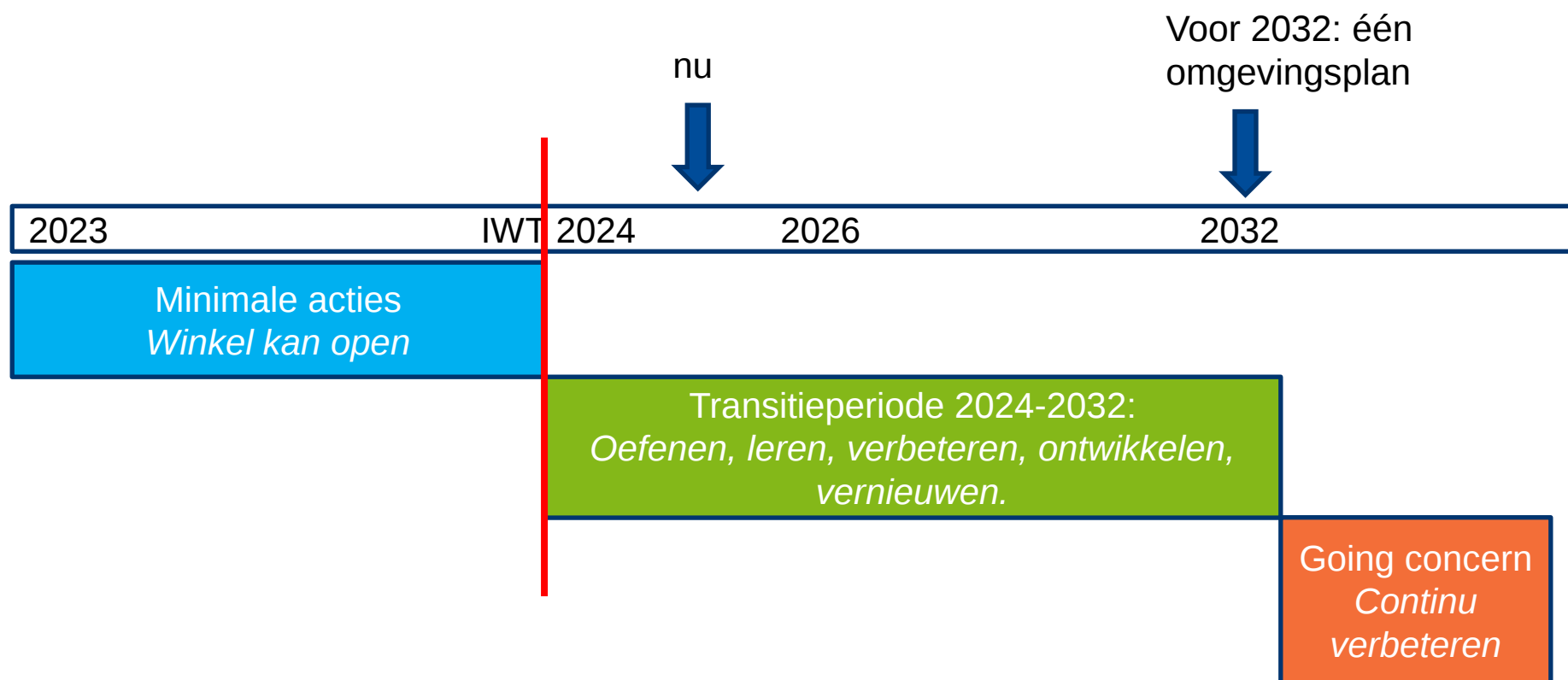

Omgevingswet

- Stand van zaken implementatie
- Beleid onder de Omgevingswet (door Trees van der Schoot)
  - Betrokkenheid van de gemeenteraad

Transitie beoogt transformatie

3 sporen implementatie Omgevingswet

- **Ruimte voor initiatief**
  - Er is (meer) ruimte voor maatschappelijk initiatief/bestuurlijke afwegingsruimte
  - De wijze van werken voldoet aan de Omgevingswet (vroegtijdige participatie en verbrede reikwijdte)
  - Versnellen en verbeteren besluitvorming
- **Beleid op orde**
  - Beschikken over overzichtelijk, inzichtelijk en samenhangend omgevingsbeleid
  - Ook vanuit oogpunt gebruikers
- **Regels op orde**
  - Regels en normen over fysieke leefomgeving zijn opgenomen in 1 omgevingsplan en inzichtelijk via het online omgevingsloket

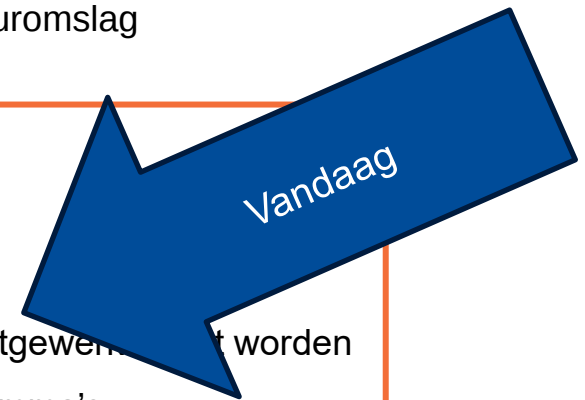
Waar staan we anno 2025?

Ruimte voor initiatief

- Werkprocessen ingericht, nu structuur staat is er ruimte voor cultuuromslag

Beleid op orde

- Omgevingsvisie vastgesteld in 2022
- Bestaande beleidsnota's gelden nog
- Onduidelijk in welke omgevingsprogramma's de omgevingsvisie uitgewerkt wordt worden
- Afspraken over betrokkenheid gemeenteraad bij omgevingsprogramma's

Regels op orde

- Software voor het omgevingsplan aangekocht
- Bestaande verordeningen geïnventariseerd en gebundeld (Verordening fysieke leefomgeving)
- Medio mei start gebiedsgewijze opbouw omgevingsplan (3 onderwerpen in Molenvliet)

Rol gemeenteraad bij de Omgevingswet

Gemeente Woerden

8 mei 2025

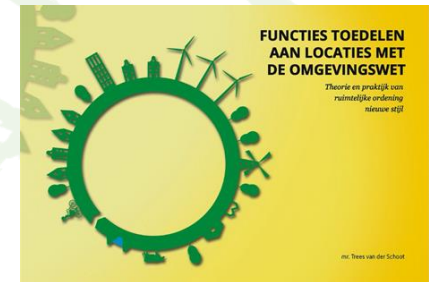

Van der Schoot Advies

Even voorstellen....

- Adviseren en opleiden
- Auteur/eindredacteur:

- Blogs: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/auteur/trees-van-der-schoot>
- www.vanderschootadvies.nl
- info@vanderschootadvies.nl

De 'geest' van de wet

Verbeterdoelen

Maatschappelijke doelen

- *Sneller en beter*
- *Decentraal tenzij..*
- *Voorspelbaar en eenvoudig*
- *Burgerperspectief centraal:*
  - *ruimte voor initiatief, waarborg voor kwaliteit*
  - *participatie als pijler*
- *Digitaal*

Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

Deze wet is **met het oog op**

- duurzame ontwikkeling,
- de bewoonbaarheid van het land
- en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

Ontwikkeling die aansluit op de behoeften van nu zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen

gericht op het in onderlinge **samenhang**

(a) **bereiken en in stand houden** van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur,

en

(b) doelmatig **beheren, gebruiken en ontwikkelen** van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Kwaliteit fysieke leefomgeving

Benutten door de mens:
functies, zoals wonen.

..het spook van de tijdgeest..

Opgaven:

Circulaire economie
Kringlooplandbouw
Energie/warmte
Stikstof
Biodiversiteit
Klimaatbestendig
Toekomstbestendigheid

ruin

Wol

Mig

Def

Gez

Trends:

Aandacht voor rechten van de natuur
Rechtsstaatsbeginsel/vertrouwen
Uitvoering en dienstverlening

regels/afwijken daarvan:
belang bescherming gezondheid

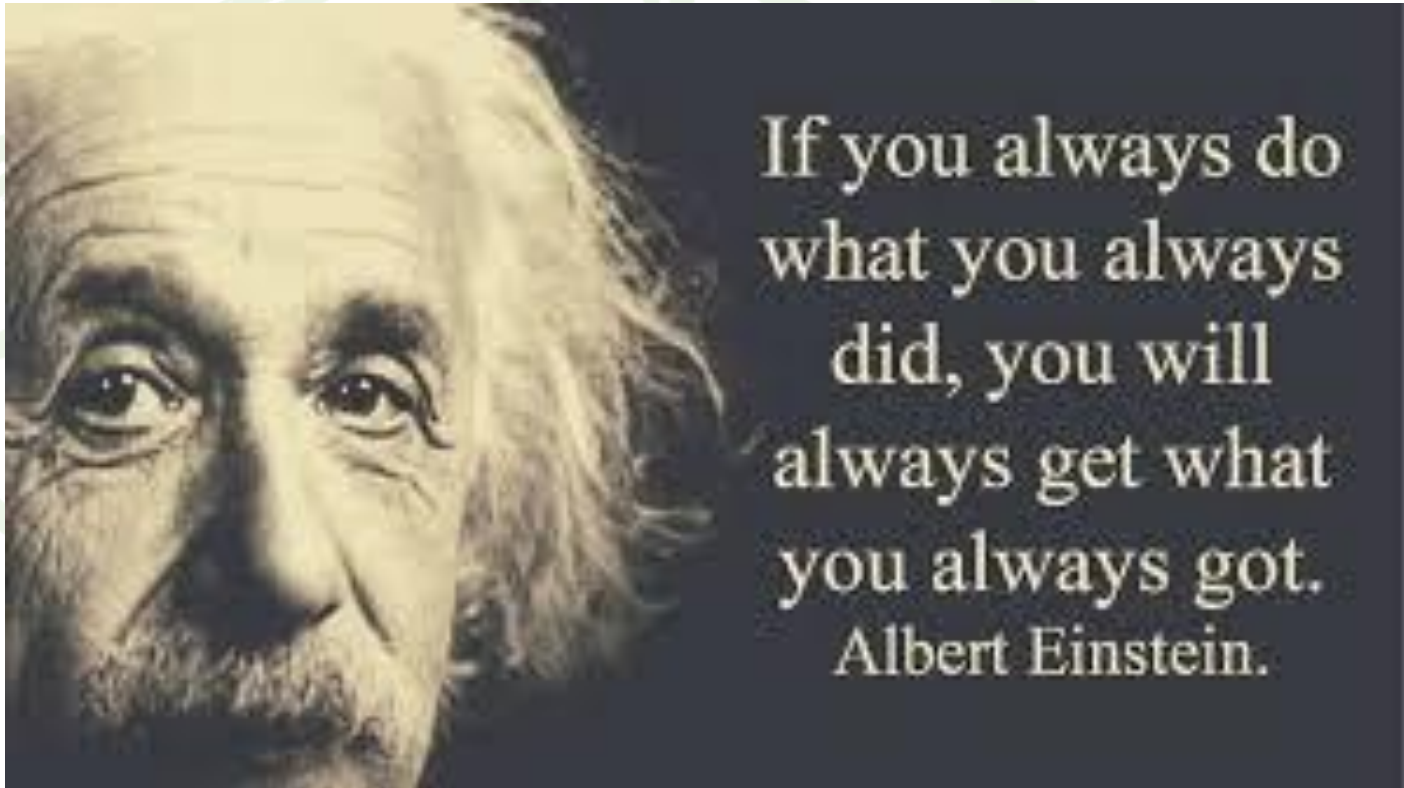
Ow draagt bij aan herstel van vertrouwen. (MvT)
Wederombouw nodig (Nationale Omgevingsvisie)
Niet alles kan overal (Adviescollege Stikstofproblematiek)
Omgevingsprogramma = brug tussen beleid en uitvoering (Rli)
De gebroken belofte van de rechtsstaat (Staatscommissie Rechtsstaat)

Praktijk (eind 2024)

- **Evaluatiecommissie, 1^e reflectie OW:**
  - Overheden zijn aan de slag gegaan: focus op overgang
  - Omgevingsvergunningen verlenen is gelukt
  - Nieuwe mogelijkheden nog onbenut: voorkeur 'beleidsarm'
  - ETFAL nog geen verbrede reikwijdte
  - Waarschuwing: te massaal gebruik BOPA's heeft risico's
  - Tijdwinst nog niet gehaald (participatie leidt nog niet tot minder geschillen)
  - Arbeidsmarktproblematiek zit gemeenten in de weg
  - DSO moet gebruikersvriendelijker.
- **VNG/Cumela:** Gebruikers merken het nog niet.
- **Binnenlands Bestuur:** participatie nog in ontwikkeling.

Waarschuwing Evaluatiecommissie

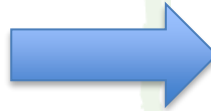
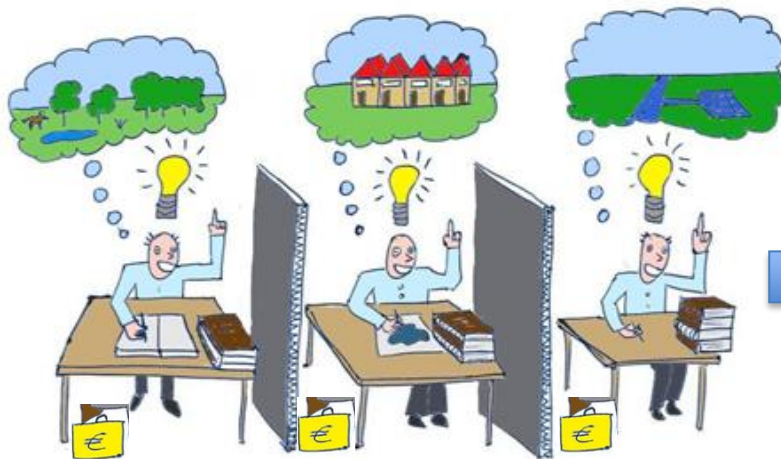

Hoe dan wel? Cultuuromslag

- Positieve grondhouding bij burgerinitiatieven
- Kwaliteitsdenken ipv functiedenken = regels loslaten, werken met omgevingswaarden en andere doelen.
- Samenleving erbij betrekken:
  - Zelf ook verantwoordelijk
  - Vroegtijdige participatie

*Van: nee, tenzij, naar ja mits
Ruimte voor initiatief, waarborg voor kwaliteit*

Betekent: inhoudelijke samenhang

*Van thema naar gebieds- en
locatiegericht = integraal*

Efficiënt en effectief

Illustratie van:
Gerwin Gabry,
KuiperCompagnons

Van

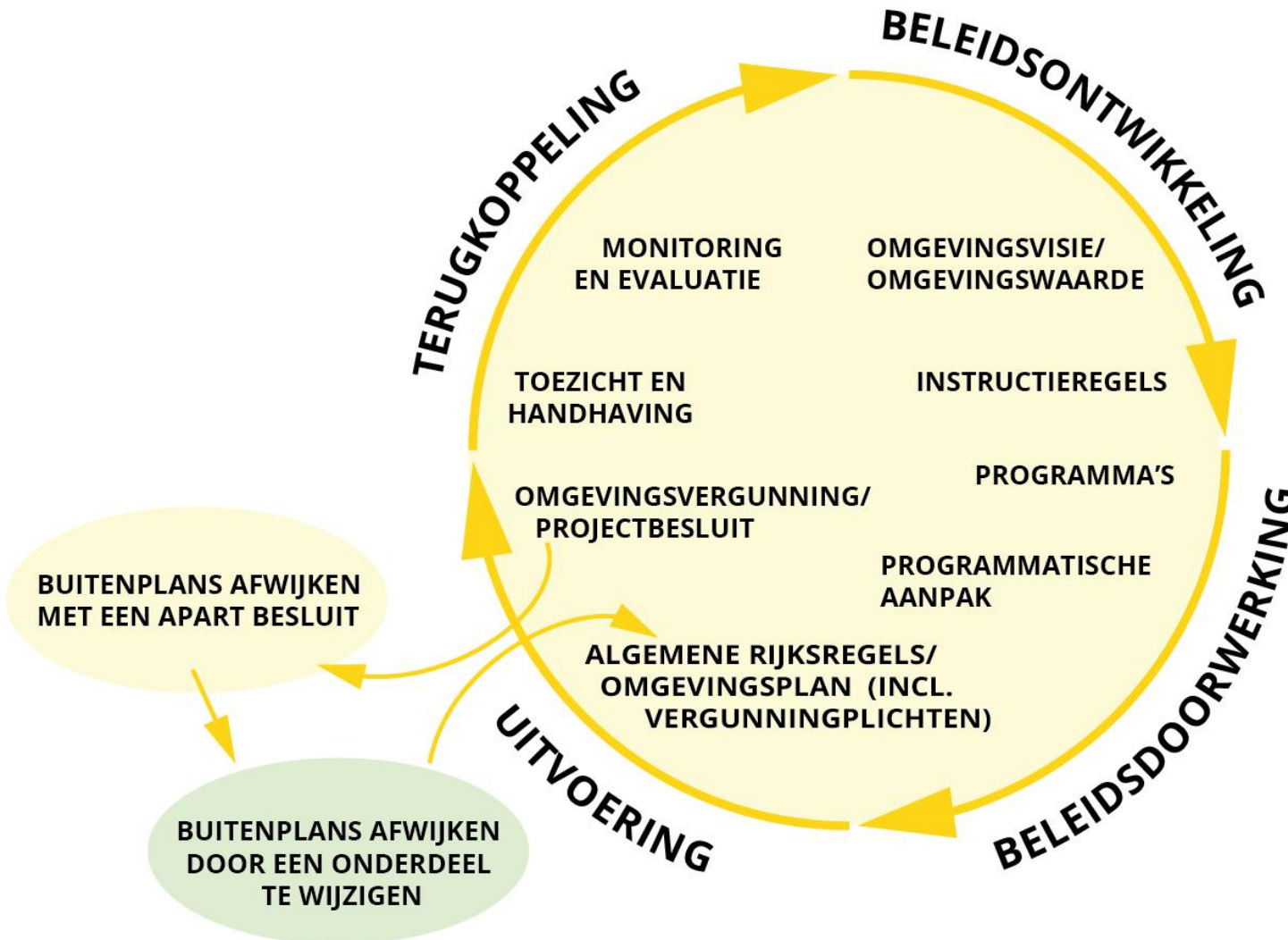
= koppelkansen benutten (ETFAL is
meer dan goede RO)

*Werklandschap
van de toekomst
ipv
bedrijventerrein*

Illustratie van:
Wilfried Jansen of
Lorkeers

Betekent: instrumentele samenhang = beleidscyclus

Art. 2.1 lid 1:

- met het oog op de **doelen** van de wet,
- tenzij daarover specifieke regels (AMvB's, provinciale verordening) zijn gesteld

Beleid bevat doelen

- Omgevingsvisie:
  - Hoofdpijnen **kwaliteit** fysieke leefomgeving
  - Hoofdpijnen voorgenomen **ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud** gemeente
  - Hoofdzaken **integrale beleid**
- Omgevingsprogramma's:
  - **Beleidsuitwerking** naar thema/gebied/combi
  - **Maatregelen**: wat gaat gemeente doen?
- Procedure:
  - vroegtijdige participatie volgens participatiebeleid
  - zienswijzen
  - Geen beroep

Inhoud bindend voor bestuursorgaan:

*a. Waardoordeel
bestaande situatie*

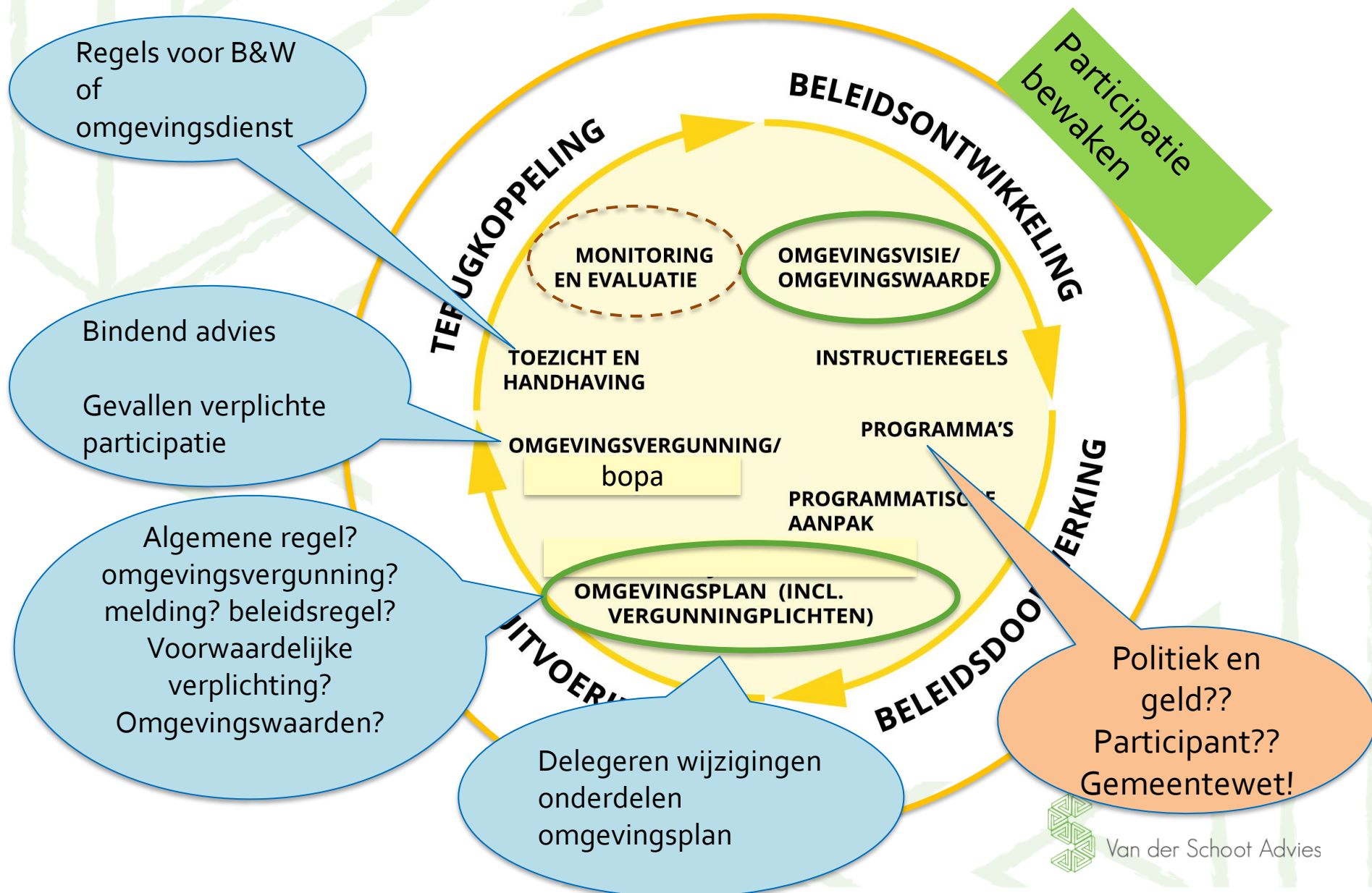
*b. Ambities en doelen =
visie, eventueel
beleidsregels*

*c. Wat gaan ze **doen**?
Hoe worden anderen
gestimuleerd om wat te
doen?*

=

STURINGSFILOSOFIE

Wie beslist wat?

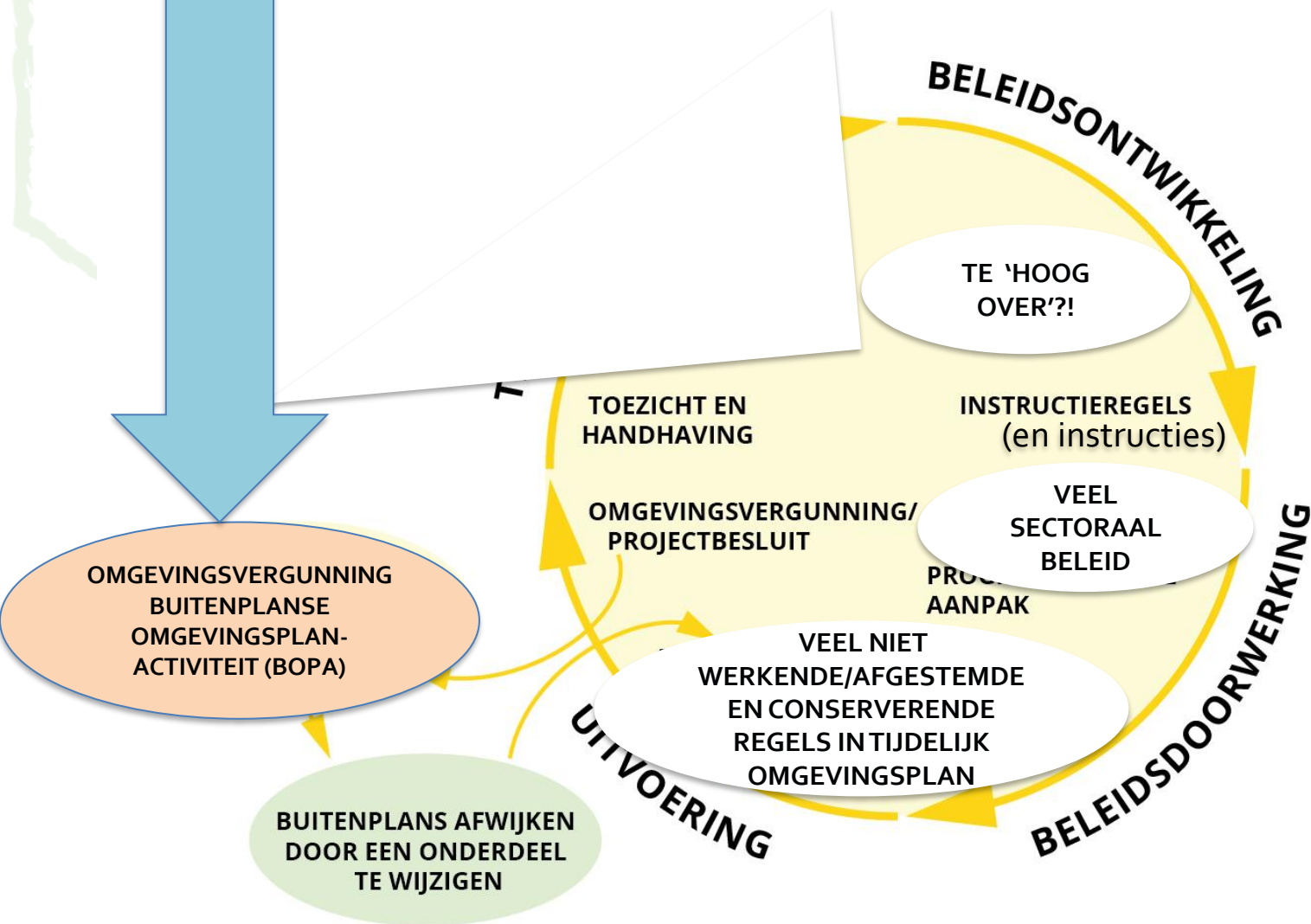

Afgezet tegen rollen gemeenteraad

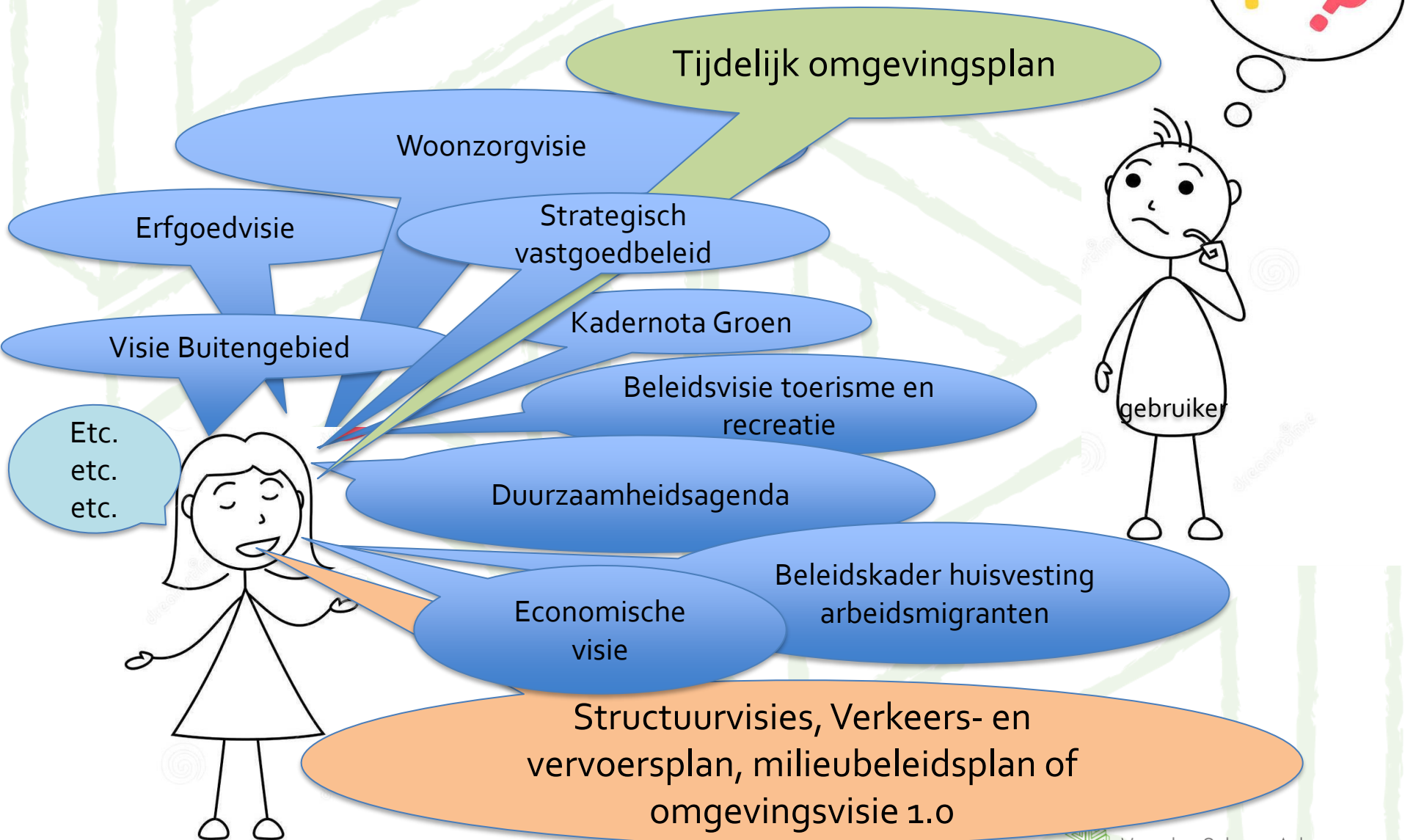
- **Kader stellende rol**
  - Omgevingsvisie/omgevingsplan vaststellen en actueel houden.
  - Bindend advies omgevingsvergunning Bopa (6 weken)
  - Regels voor toezicht en handhaving
- **Vertegenwoordigende rol:**
  - Algemeen belang: is meer dan optelsom eigen belangen
  - Rechtsstaat!!!!/burgerperspectief
  - Vroegtijdige participatie bewaken
    - **Draagvlak is niet het doel!!!**
    - Participatiebeleid en -verordening
    - Dienstverlening: helpen bij initiatieven?
- **Controlerende rol organiseren = halen van doelen**
  - Begint bij beleid op orde
  - Monitoren en evalueren organiseren

Praktijk 2025

Praktijk beleid

.....

Wat een dikke, wollige documenten.....wat gaat er nu gebeuren?

Wat ontzettend veel nota's met allerlei namen.....maar wat is de status?

*Wantrouwen burgers en volksvertegenwoordigers
= juridisering*

*Sleutelprojecten,
Kernprojecten, Kaders,
Agenda,
Duurzaamheidsprojecten,
Nieuwe projecten,
Speerpunten, Global goals,
Actiepunten, Fundamenten,
Plusprojecten
Spelregels...*

*Idem bij het
Rijk en veel
provincies!!*

*....maar beleidsregels
of maatregelen????*

Beleid op orde!!

Omgevingsplan +
AMvB's in DSO

Liefst geen
'buitenwettelijk
beleid meer!

Omgevingsvisie
hele gemeente

(beperkt aantal)
thematische
omgevingsprogramma's
met maatregelen

(beperkt aantal)
integrale
gebiedsprogramma's

Concreet maken
met vroege
participatie!!!

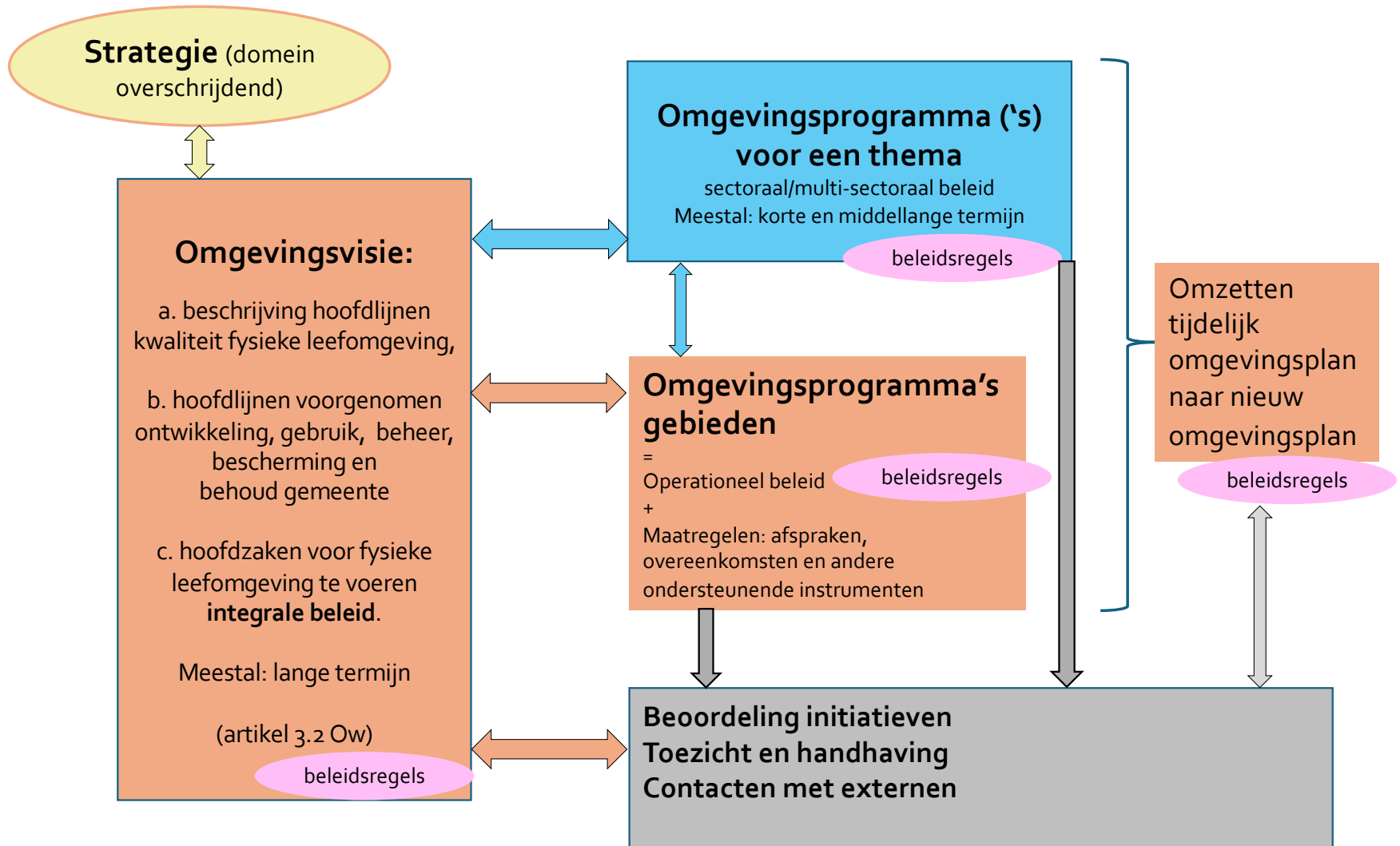
Keuze instrument = sturingsfilosofie bepaalt!

- Gebied waar **(her)ontwikkeling** nodig is:
  - Actief sturen of uitnodigingsplanologie:
    - Omgevingsprogramma voor gebied
    - Omgevingsvergunning Bopa/wijziging omgevingsplan
- Gebied waar **behoud/bescherming** nodig is:
  - Passief/faciliterend sturen of bijsturen
    - Juridisch (beleidsregels/regels omgevingsplan)
    - Inhoudelijk (participatie, intake/omgevingstafel)
    - Toezicht en handhaving belangrijk
- Waar het **niet uitmaakt**? Samenleving aan zet
  - Eventueel omgevingsprogramma thematisch
  - Omgevingsvisie + algemene regels omgevingsplan + open normen
  - Participatieverordening burgerinitiatief

*Valkuil: teveel
sectorale
programma's!*

Hoe? 'Beleidshuis' bouwen

Nodig

- **Discipline:**
  - Op welk instrument (geen omgevingsprogramma's maken om het maken en geen visies buiten omgevingsvisie!)
  - Op benaming (strategie, omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, beleidsregels)
  - Op inhoud (compactheid):
    - Goed splitsen wat in welk document.
    - Politieke afweging en verslag participatie in het raadsvoorstel.
    - Vaste indeling: analyse, beleidsdoelen, beleidsuitwerking en maatregelen
    - Algemene informatie naar website
  - Op vormgeving (format voor herkenbaarheid en digitalisering)
  - Op taalgebruik (begrijpelijk voor gebruiker)
- Gebiedsindeling in de omgevingsvisie
- **Regie/secretariaat** voor overzicht en actualiteit
- Maar vooral: **commitment** raad, college, management en organisatie:

Griffie
betrokken?

Goed idee, die OW....

Het komt niet vanzelf goed!

- *Saneer bestaand beleid*
- *Organiseer 'visiepolitie'*

Tip: maak voor de gemeente een 'beleidshuis'

Gemeenteraad: pak je rol (hoofdpijnen, hoofdzaken)

Niet bevoegd gezag, wil niet zeggen er niet over gaan.

- *Maak afspraken over betrokkenheid en snelheid*
- *Breng griffie in positie*

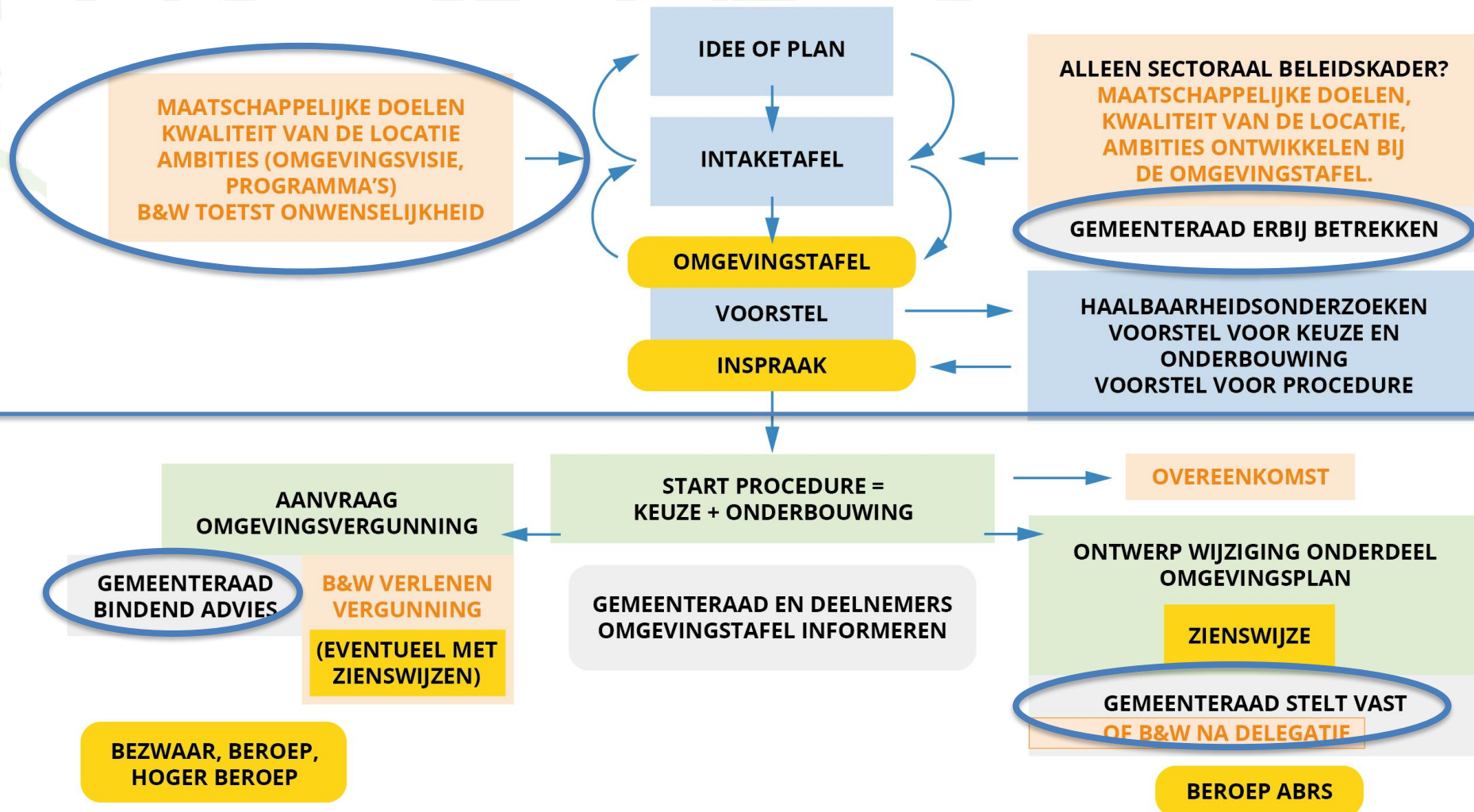
Slot

Ik wens u een mooie verandering.

info@vanderschootadvies.nl

Raad bij initiatieven

Afspraken betrokkenheid gemeenteraad

Bij nieuw omgevingsbeleid

Werkwijze

- Wensen en bedenkingen is geschikt instrument
- Nota van Uitgangspunten voor vroegtijdig gesprek over kader en bewegingsruimte voor het college
- Procesvoorstel in presidium

Vervolg

- Inventarisatie bestaand beleid
- Bepalen gebieden en thema's waarvoor omgevingsprogramma's gewenst zijn incl. fasering
→ Input voor overdrachtsdocument gemeenteraadsverkiezingen 2026
- Werken met vaste werkwijze voor nieuw beleid
- Afspraken over betrokkenheid gemeenteraad bij omgevingsprogramma's in presidium